

5. nov. 2021

Side 1/6

Anbefalinger vedr. ensartet CO₂e-afgift

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening bakker op om indførelsen af CO₂e-afgifter til at skabe de rette incitamentter til reduktion af CO₂-udledning og dermed bidrage til at løse vores klimaudfordringer. Det er foreningernes anbefaling, at der indføres en ensartet og bred CO₂e-afgift, som rammer ens uanset hvilken aktivitet, der giver anledning til udledningen af CO₂. Vi lægger dog vægt på, at man kun pålægger afgiften på aktiviteter, som medfører udledning af CO₂ og fx ikke ved anvendelse af CO₂-neutral certificeret biomasse eller biogent affald. Der skal desuden ske en gradvis indfasning af en ny CO₂e-afgift.

På affalds- og fjernvarmeområdet er der særligt seks områder, hvor det er afgørende, at der ved et kommende CO₂e-afgiftssystem skabes de rette incitamentter og tages de rette hensyn i forhold til den videre omstilling til vedvarende energi. Det drejer sig om:

1. Fortsat omstilling til vedvarende energikilder i fjernvarmesektoren
2. Incitament til CO₂-fangst
3. Større andel biogent affald i forhold til plast
4. Biomasse og biogent restaffald
5. Dobbeltbeskatning
6. Konkurrenceforhold og lækageeffekter på affaldsområdet

Nedenfor uddybes de nævnte forhold.

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening lægger til grund, at de eksisterende energifgifter omlægges til CO₂e-afgifter, således som det også er fastlagt i Kommissariatet for Ekspertgruppen for Grøn Skattereform, hvoraf det bl.a. fremgår, "Som et skridt på vejen mod den endelige arkitektur for en mere ensartet CO₂-regulering, skal første delrapport skitsere en omlægning af energifgifterne til en mere direkte afgift på CO₂-udledning."

Dansk affaldsforening og Dansk Fjernvarme har endnu ikke lagt sig fast på, hvilket niveau en kommende CO₂e-afgift bør have.

1. Sikre fortsat omstilling til vedvarende energikilder i fjernvarmesektoren

Et CO₂e-afgiftssystem skal understøtte udfasning af fossile brændsler og en klog omstilling, således fjernvarmesystemet fortsætter den igangværende udvikling væk fra fossile brændsler. Det omfatter udfasning af de sidste kulkraftvarmeanlæg og på lidt længere sigt omstilling af gasbaserede kraftvarmeanlæg samt kedelanlæg til spids- og reservelast på fossil olie og gas til enten VE-brændsler eller andre VE-teknologier.

Et effektivt afgiftssystem uden balanceret indfasning risikerer at medføre incitament, der er så effektive, at teknologier bliver udfaset, før de rette nye er på plads.

Side 2/6

Det drejer sig bl.a. om:

- Kul/naturgas baseret kraftvarmekapacitet og naturgasinfrastrukturen kan risikere at blive særdeles uøkonomiske og dermed lukke før der er alternativer. For eksempel VE-gasser, som kan erstatte naturgassen, herunder biogas, gasser fra power-to-X mv.
- Det kan give udfordringer, såfremt der lukkes affaldsenergianlæg pga. CO₂e-afgiftssystemet, idet disse på sigt kan anvendes til CO₂-fangst af fossile og biogene affaldsfraktioner. Især sidstnævnte er formentlig en vigtig kilde til de CO₂-råstoffer, som bliver nødvendige for at kunne producere produkter og brændsler på basis af biogen CO₂, og som kan erstatte nuværende fossilt baserede produkter og brændsler.

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening anbefaler:

- En balanceret indfasning af CO₂e-afgift, som sikrer forsyningen af varme til en rimelig pris.

2. Skabe incitament til CO₂-fangst

CO₂-fangst er en vigtig brik for at nå i mål med den grønne omstilling. Det er dog fortsat en relativt ny teknologi. CO₂-fangst på affalds- og kraftvarmeanlæg vil desuden medføre et tab af elsalg for de pågældende anlæg.

I en indledende fase, hvor der skal opbygges en værdikæde for fangst, transport og lagring af CO₂, skal der via et kommende CO₂e-afgiftssystem skabes incitament til fangst af CO₂. Den uundgåelige del af den fossile CO₂ (typisk fra affaldsenergianlæg og industri) fanges og kan efterfølgende transporteres og lagres (eller evt. anvendes). For så vidt angår den biogene CO₂ er det dog også vigtigt, at der gives et incitament til at fange denne og derigennem skabe negative emissioner ved lagring eller til brug i fx Power to X, hvor fossile brændsler fortrænges. Et nyt CO₂e-afgiftssystem bør være bredt og inkludere både punktkilden og eventuelle købere af CO₂. Det bør ved eventuel anvendelse af fossil CO₂ i en CCU-værdikæde sikres, at den ene afgiftsbetaling spares, således at værdikædens samlede afgiftsbesparelse afspejler klimaeffekten ved værdikæden.

Det er vigtigt, at et kommende CO₂e-afgiftssystem understøtter udnyttelsen af CCSU-teknologien. Teoretisk set vil det være optimalt at incitamentet til CO₂-fangst alene drives af et CO₂e-afgiftssystem. Henset til de politiske ambitioner og da det lægges til grund, at CO₂-fangst skal bidrage til at indfri 70 pct-målsætningen virker det dog sandsynligt, at incitamentet til udnyttelse af CCS/U på det korte sigt bør understøttes via tilskud fra staten. En kommende CO₂e-afgift skal desuden adskille sig fra den nuværende CO₂e-afgift ved at være baseret på faktisk udledt CO₂ fremfor brændselsforbrug.

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening anbefaler:

- At en kommende CO₂e-afgift understøtter CCS/U og på sigt kan drive hele eller dele af incitamentet til indfangning samt lagring eller anvendelse.

- Lagring af biogen CO₂ skal udløse en negativ CO₂e-afgift (eller anden CO₂-pris) for at skabe incitament til at reducere CO₂-koncentrationen i atmosfæren.
- CO₂-fangst – Der bør kun pålægges CO₂e-afgift på faktisk udledt fossilt CO₂.
- Danmark bør arbejde for, at EU på sigt etablerer et certifikatsystem for CO₂-fangst, lagring og anvendelse, som tænkes sammen med kvotesystemet.
- Produktion af nye brændsler baseret på fanget biogen CO₂ pålægges ikke CO₂e-afgift.
- Der skal spares en CO₂e-afgift i en værdikæde med anvendelse af fanget fossil CO₂ til nye brændsler.

Det er afgørende for indfrielse af potentialet for CO₂-fangst, at staten tager en aktiv rolle i udviklingen af hele værdikæden for CO₂-fangst, transport, lagring og anvendelse, således at der skabes sikkerhed om selskabernes investeringer. Dette gælder særligt i forhold til at skabe robusthed i rammebetingelserne. Derudover kan også fremhæves væsentligheden af, at der skabes adgang til lagringskapacitet, under ikke-monopollignende forhold, da undergrunden per definition tilhører staten.

3. Sikre en større andel biogent affald i forhold til fossil plast

Det har stor betydning for klima og miljø, at mængden af fossilt affald begrænses mest muligt. Der er stort fokus på især fossil plast. Affaldsfremskrivninger viser fortsat store mængder affald i 2030.¹ Sortering af affaldet sker hovedsageligt, inden det når til affaldsenergianlægget, hvorfor anlæggene i dag kun i begrænset omfang kan påvirke den fossile andel af restaffaldet, bl.a. gennem prissættelsen eller eventuelt forsorteringsanlæg. Der bør sikres rammevilkår, som i højere grad gør genanvendelse og udsortering attraktivt og muligt – således at alene det ikke-genanvendelige affald kommer til forbrænding.

For at nedbringe anvendelsen af fossilt affald er det derfor mere relevant at tilskynde producenter til at stoppe eller reducere brugen af ikke-fossilt baserede materialer (fx til emballage). Den oplagte løsning vil være at lægge en punktafgift direkte på fossil plast. Et kommende CO₂e-afgiftssystem bør indrettes, så det sikrer dette incitament.

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening anbefaler, at der skabes incitament til at reducere mængden af fossilt restaffald samt deraf følgende nedbringelse af CO₂-udledningen fra den danske affaldssektor og affaldsenergisektor ved at:

- Pålægge en CO₂e-afgift (eller tilsvarende niveau af kvotebetaling, jf. afsnit 5 nedenfor) på affaldsenergianlæggenes udledning af fossil CO₂ for at tilskynde til, at anlæggene via fx prissætning søger at begrænse den fossile andel i det restaffald, de modtager.
- Pålægge en punktafgift på plast og dermed skabe incitament til at reducere produktion af plast.

¹ Energistyrelsens fremskrivning kan læses her: [4F KF21 forudsætningsnotat - Affaldsforbrænding \(ens.dk\)](#)

- CO₂- og punktafgift på plast skal nødvendigvis også omfatte importeret affald, så man undgår konkurrenceproblemer i forhold til udlandet.

Det er forudsat, at der etableres de rette rammevilkår for affaldsenergisektoren i takt med, at sektoren konkurrenceudsættes, således at der fortsat er mulighed for at få afsat brændbare ikke-genanvendelige fraktioner samt få afsat varme og elektricitet.

4. Biomasse og biogent affald

Med de nye regler for bæredygtig biomasse er der nu en lovgivningsmæssig ramme for, hvornår biomasse kan klassificeres som certificeret bæredygtig biomasse. Den bæredygtige certificerede biomasse er således underlagt et fælles EU-regelsæt og regnes CO₂-neutral, bl.a. med henvisning til reglerne om, at der som minimum skal være større tilvækst end hugst, som betyder, at den certificerede biomasse er CO₂-neutral.

Energiselskaberne har – efter politisk ønske fra Christiansborg – bundet store investeringer i at konvertere kulfyrede til biomassefyrede kraftvarmeanlæg. De har mange steder været forpligtet til at foretage denne omlægning både pga. prissætningen af biomasse ift. de fossile brændsler, som gjorde at biomasse var det billigste og pga. regler om, at man skal etablere kraftvarmeanlæg. Disse anlæg har levetider på i hvert fald 30 år. En reduktion af biomassekapaciteten bør derfor ske på en kontrolleret og økonomisk ansvarlig vis. En stor del af grundlasten i særligt de større byer vil i en længere årrække fortsat være baseret på biomasse. Men også på længere sigt vil biomasse spille en vigtig rolle i fjernvarmesektoren, i første omgang fortsat som grundlast, og senere måske i højere grad som spids- eller mellemlast og dermed som et væsentligt supplement og backup til indfasningen af nye teknologier i fjernvarmesektoren.

Biomasse og biogent affald kan samtidig spille en afgørende rolle gennem negative emissioner, hvor den biogene CO₂ fanges og lagres, og koncentrationen af CO₂ i atmosfæren nedbringes. IPCC anser lagring af biogen CO₂ som værende væsentligt for at afbøde den globale temperaturstigning. Ligeledes vil anvendelse af biogen CO₂ være en forudsætning for at fortrænge fossil CO₂ i transportsektoren via CO₂-fangst samt efterfølgende produktion af syntetiske brændsler (power-to-x).

Da den certificerede bæredygtige biomasse er CO₂-neutral skal den ikke pålægges CO₂e-afgift.

Den biogene del af affaldet kan ikke på samme måde som biomassen certificeres, da det biogene affald oprinder fra alt for mange forskellige kilder. Men da det biogene affald kontinuerligt er der, er det ikke urimeligt at antage, at der sker genplantning (bredt forstået), og at den derfor er CO₂-neutral, idet der i vækstprocessen optages den CO₂, som efterfølgende udledes ved forbrænding. Den biogene andel af restaffaldet bør afgiftsmæssigt derfor på samme måde som certificeret biomasse fritages for en CO₂-afgift.

Hvis biomasseområdet omfattes af et kommende CO₂e-afgiftssystem må afgiften pålægges ens for individuel og kollektiv forsyning, da der ellers vil skabes en konkurrenceforvridning mellem fjernvarmen og den individuelle opvarmning – derved vil der være negative konsekvenser for den grønne omstilling, som fjernvarmen er med til at drive gennem bl.a. varmelagre, fangst af CO₂ samt fleksibelt el-produktion og -forbrug.

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening anbefaler:

- Certificeret bæredygtig biomasse skal friholdes for CO₂e-afgift.
- Biogent affald skal friholdes for CO₂e-afgift
- En eventuel CO₂e-afgift på biomasseområdet skal:
 - alene betales for den ikke-bæredygtig-dokumenterede del af biomassen.
 - ikke ramme det biogene affald, idet dette afgiftsmæssigt bør sidestilles med certificeret biomasse.
 - være ens for kollektiv forsyning og individuel forsyning.

5. Dobbeltbeskatning

De kvoteomfattede affaldsenergianlæg og kraftvarmeanlæg betaler i dag både en CO₂e-afgift og køber CO₂-kvoter på fossile brændsler til varme. Flere selskaber rammes således i dag af dobbeltbeskatning. Der er tale om en uhensigtsmæssighed i det nuværende afgiftssystem, som gør, at ikke alle energiselskaber behandles ens. I et kommende CO₂e-afgiftssystem skal dobbeltbeskatning ikke forekomme. Således står alle anlæg med ens teknologi/brændselskilde overfor samme afgiftsniveau og incitament, uanset om et anlæg er omfattet af kvotesystemet eller ej.

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening anbefaler:

- I et fremtidigt CO₂e-afgiftssystem skal der ikke være en dobbeltbeskatning, og prisen (afgiften) skal være den samme på et tons CO₂, uanset hvor den udledes.
- Af hensyn til konkurrencesituationen for affaldsenergianlæg ift. udlandet skal Danmark tage initiativ til enten at få fjernet affaldsenergianlæg fra listen over omfattede anlæg i kvotesystemet, eller alternativt skal de ikke pålægges CO₂e-afgifter. Det kan f.eks. løses ved at CO₂e-afgiften justeres med beløb svarende til dokumenterede udgifter til køb af CO₂-kvoter.

6. Konkurrenceforhold og lækageeffekter på affaldsområdet

Lækageeffekter skal af klimamæssige årsager undgås, idet Danmark har en langt bedre affaldsbehandlingssektor end de fleste andre lande. En (isoleret set) øget dansk CO₂e-afgift på energiudnyttet restaffald i Danmark – uden anden modkompensation – øger de danske affaldsproducenters interesse i at sende restaffaldet ud af landet. På den led vil det stille de danske affaldsenergianlæg dårligere, hvis de af afgiftsmæssige årsager bliver så dyre, at de ikke kan konkurrere om affaldsbehandlingen i en udbudsmodel. Ligeledes kan det i næste led blive svært at konkurrere på varmeprisen ved levering af varme til fjernvarmesektoren.

Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening anbefaler:

Side 6/6

- Incitamentet til en optimal restaffaldshåndtering må vurderes internationalt, og det må sikres, at afgifter og tilskud indrettes, så det ikke fører til utilsigtede lækager.
- En (isoleret set) højere dansk CO₂e-afgift – sammenlignet med udlandet – skal modkompenseres, så det sikres, at restaffaldet samlet set gennemgår den mest optimale behandling.

Dansk Fjernvarme

Vester Farimagsgade 1, 5. sal
1606 København K

Kontaktoplysninger

Økonomisk konsulent

Tine Skovlundts@danskfjernvarme.dk

Tlf. 2189 9969

Dansk Affaldsforening

Vester Farimagsgade 1, 5. sal
1606 København K

Kontaktoplysninger

Specialkonsulent

Torben Mølgaard Frandsentf@danskaffaldsforening.dk

Tlf. 5172 3122